

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/11-xi-w-dokumentach-aip/dokumenty-archiwalne-z/dokumenty/8350,Komunikat-specjalny-Sekretarza-KPb-Bialoruskiej-SRR-towarzysza-Ponomarienko-z-dn.html>
2022-05-26, 22:53

**Komunikat specjalny Sekretarza KP(b)
Białoruskiej SRR towarzysza
Ponomarienko z dn. 14 XI 1939 r. dot.
obchodów 21. rocznicy odzyskania
niepodległości; IPN BU 185/341.**

Tekst komunikatu specjalnego i jego tłumaczenie na j. polski w zał. dokumentach pdf.

Komunikat w j. rosyjskim (IPN BU 185/341)

42
1
4 НОЯ 1939
ОСВЕРЖЕНО СЕКРЕТНО.

СЕКРЕТАРЬ ЦК КП(б) БЕЛОРУССКОЙ ССР

ЦК КП(б)Б	Лит
В. М. 2077-а	Лит
14 НОЯ 1939	М
Печатает материал в секретной форме особого характера	

товарищу ЮНМАРКЕНД.

СПЕЦСООБЩЕНИЕ.

С 1918 года на территории бывшей Польши ежегодно 11 ноября проводился праздник "Сенто неподзвэгости" /День независимости/.

В связи с этим на территории Западной Белоруссии со стороны враждебного элемента отмечен ряд фактов антисоветских и контрреволюционных выступлений.

ВИЛЕЙСКАЯ ОБЛАСТЬ.

В гор. Вилейка у памятника Пясудокову и на могиле "неизвестного солдата" обнаружены венки, украшенные белой и красной бумагой.

Гимназисты гор. Вилейка ЛЕНКОВСКИЙ и СМОДЕВСКИЙ днем 10 ноября обходили кварталы гимназистов и призывали последних 11/XI не идти на занятия в гимназии, а идти в костел. Вечером же 11/XI - за

~~40~~

43
2.
3

городом или в районе польского кладбища они пытаются организовать сборные гимназистов.

В целях предупреждения провокационного выступления ДЕНСЬСКОГО и СМОЛЕНСКОГО, с 8 часов утра 11 ноября они будут вызваны на допрос в уездное управление НКВД, где будут продержаны в течение суток.

В районе кладбища выставляются ряд пограничников, которые в целях маскировки будут проводить военные занятия; в юстел направлена агентура; в районе юстела выставляются посты рабочей гвардии.

В гор. Поставе 11 ноября в 2 часа ночи были обнаружены 3 листовки контрреволюционного содержания, писанные от руки на польском языке.

В 3-х километрах от дер. Козловкина, Поставского уезда в поле был выставлен национальный польский флаг с надписью - "Пусть живет Польша КП".

Вблизи дер. Капры, этого же уезда, также в поле обнаружены 2 флага с контрреволюционными надписями.

Приняты оперативные мероприятия для обнаружения агиторов.

44-3
3-5

~~244~~

БАЛОТОКСКАЯ ОБЛАСТЬ.

В ночь с 10 на 11 ноября в м. Старосалье неизвестный пытался расклеивать листовки контрреволюционного содержания, писанные от руки, с изображением польского герба и надписью: "Польша будет жить пока мы живем". Расклеивание листовок предотвращено рабоче-гвардейцем, неизвестный окрылся. Ведется расследование.

10/XI с.г. в 11 часов вечера в м. Саяслоч, Волковисского уезда, задержаны 3 гимназиста, пытавшиеся расклеивать антисоветские листовки. При допросе гимназисты показали, что листовки расклеивали по заданию Бельского ковенда ВИЛЬНЕВЧИКА. Ковенда задержан и на допросе подтвердил показания задержанных гимназистов. Все четверо арестованы.

Вечером 11/XI с.г. в гор. Балостоке на военном кладбище собралось около 100 человек учащихся школ и гимназий в возрасте до 13 лет. Все дети были направлены по домам, несколько человек старших возрастов - задержаны. Ведется расследование в целях установления организатора этого собрания.

ПЯНСКАЯ ОБЛАСТЬ.

С 10 на 11 ноября по гор. Пянку обнаружено 10 расклеенных на домах контрреволюционных листовок

45
4-7

и по городу Дунинец 4 листовки - следующего содержания: "В день 11 ноября, в день великого праздника, завершим всех, что период терпения нашего подходит к концу, в честь погибших на Польшу"; "Прочь коммуны, честь польская не погибла пока, придется подождать"; "Пожми помните, что Польша не только государство, которое временно перестало существовать, но прежде всего народ, который не потерял своих чувств независимости и чувствует способным для восстановления не того, что у него насильем взято. Да здравствует независимая Польша".

Листовки написаны печатными буквами от руки и несколько экземпляров размножены на литографе на польском языке.

Приняты оперативно-чекистские мероприятия по выявлению лиц распространявших листовки и розыска множительных аппаратов.

НОВОГРУДСКАЯ ОБЛАСТЬ.

11-го ноября задержана гимназистка Барановичской гимназии ЧЕСТАНОВСКАЯ Франциска, 1920 года рождения, которая на кладбище, около местечка Дятлево, на могилах польских солдат, погибших в 1919 году, раз-

2X3

46 5

9

вешивала польские национальные флажки, с написанными
на них контрреволюционными лозунгами, тут же на
кладбище она распевала польский национальный гимн.

Ведется расследование,

Других происшествий не было.

НАРКОМ ВЕНТРЕННИХ ДЕЛ ВССР *И. Цанав*
И. ЦАНАВА

11 ноября 1939 г.
№ 5820/3
г. Минск.

Tłumaczenie komunikatu na j. polski

ŚCISLE TAJNE

SEKRETARZ KC KP(b) BIAŁORUSKIEJ SRR

towarzysz PONOMARIENKO

KOMUNIKAT SPECJALNY

Od roku 1918 na terytorium byłej Polski corocznie 11 listopada obchodzone było święto o nazwie „święto niepodległości”.

W związku z tym na terytorium Zachodniej Białorusi dał się zauważyć ze strony elementów wrogłego szeregu wystąpienia antysowieckich i kontrrewolucyjnych.

DEWID WILEŃSKI

W mieście Wilejki przy pomniku Płudzińskiego i na grobie „nieznanego żołnierza” ujawniono wieńce, ozdobione białym i czerwonym papierem.

Wilejscy gimnazjaliści Lemewski i Smolewski w dniu 10 listopada odwiedzili mieszkańców uczniów gimnazjum, apelując o przyjęcie 11.10 nie na zajęcia szkolne, a do kościoła. Wieczorem tego dnia za miastem lub w okolicy polskiego cmentarza zamierzają zorganizować zbiórkę gimnazjalistów.

Celem zapobieżenia prowokacyjnemu wystąpieniu Lemewskiego i Smolewskiego, 11 listopada o 8 rano zostaną weterani na przesłuchanie do rejonowego zarządu NKWD, gdzie zostaną przetrzymani przez dobę.

W rejonie cmentarza skoncentruje się oddział wojsk ochrony pogranicza, który dla kamuflażu wykorywał będzie zadania wojskowe; do kościoła skierowana agencja; w okolicy kościoła wystawione posterunki gwardii robotniczej.

W mieście Postawy 11 listopada o godzinie 2 w nocy ujawniono 3 ulotki o treści kontrrewolucyjnej, napisane odręcznie w języku polskim.

W odległości 3 kilometrów od wsi Kuzłowszczyzna w rejonie postawskim w polu ustawiono polską flagę narodową z napisem „Niech żyje Polska”.

W pobliżu wsi Kairy w tym samym rejonie, także w polu ujawniono 2 flagi z kontrrewolucyjnymi napisami.

Wszczęto przedsięwzięcia operacyjne w celu ujawnienia autorów.

OWÓD BIAŁOSTOKI

W nocy z 10 na 11 listopada w miejscowości Starosiele nieznan sprawca usiłował rozklejać ulotki o treści kontrewolucyjnej, pisane odręcznie, z wyobrażeniem polskiego herbu i napisem „Polaka będzie żyć, dopóki żyjemy my”. Rozklejanta ulotek zapobiegł członek gwardii robotniczej, nieznan sprawca zdołał się ukryć. Prowadzone jest dochodzenie.

30.00 o godzinie 11 wieczorem w miejscowości Świsłocz w rejonie wólkowskim zatrzymano 3 gimnazjalistów usiłujących rozklejać antysowieckie ulotki. W trakcie przesłuchania gimnazjaliści zeznali, iż ulotki rozklejali na polecenie księdza z Bielka, Wilniewczyka. Księża również zatrzymano i podczas przesłuchania potwierdził zeznanie zatrzymanych gimnazjalistów. Cała czwórka została aresztowana.

Wieczorem 11.10 w mieście Białystok na cmentarzu wojskowym zebrano się ok. 100 osób, uczniów szkoły i gimnazjum, w wieku do 13 lat. Wszystkie dzieci odesłano do domów, kilka osób w starszym wieku zatrzymano. Prowadzone jest dochodzenie w celu ustalenia organizatora tego zgromadzenia.

OWÓD PIŁSKI

W nocy z 10 na 11 listopada w mieście Piłsk ujawniono 10 rozklejonych na budynkach ulotek kontrewolucyjnych, zaś w mieście Łuniniec 4 ulotki o treści następującej: „W dniu 11 listopada, dniu wielkiego święta, oznajmiamy wszystkim, że czas naszego cierpienia zbliża się ku kołozowi, ku czci poległych za Polskę”; „Precz z komuną, polski honor dotąd nie zginął, choć musiał czekać”; „Polacy pamiętajcie, że Polska to nie tylko państwo, które chwilowo przestało istnieć, ale przede wszystkim naród, który nie utracił poczucia nieśmiertelności i jest gotów, by odzyskać to, co zabrano mu ulą. Niech żyje niepodległa Polska”.

Ulotki napisane zostały odręcznie drukowanymi literami i kilka egzemplarzy powielono w języku polskim techniką litograficzną.

Wszczęto przedsięwzięcia operacyjno-kontrolne w celu ujawnienia kolporterów i odszukania sprzętu do powielania.

OWÓD NOWOGÓRDZKI

11 listopada zatrzymana została uczennica gimnazjum w Baranowiczach
franciszka Czesłakowiczka, urodzona w 1920 r., koto miłośniczka Działłowa, na grobach
polskich żołnierzy poległych w 1919 roku rozwieszała chorągiewki w polskich barwach
narodowych z wypisanymi na nich kontrorewolucyjnymi hasłami, na tym samym cmentarzu
śpiewała polski hymn narodowy.

Dochođenje trwa.

Innych wypadków nie było.

LUDOWY KOMISARZ SPRAW WEWNĘTRZNYCH BSSR

/L. GANAWA/

11 listopada 1939 r.

Nr 2220/3

m. Mińsk

Na prawym marginesie datownik „1 list [opada] 1939”

Na plecyści nagłówek KC KP(b)B, numer plinu wchoďącego 2699-a, data 14 list [opada] 1939, dekratacja
„Podlega zerowaniu do archiwum tajnego wyďiałku specjalnego”

Pliki do pobrania

[Komunikat specjalny Sekretarza KP\(b\) Białoruskiej SRR towarzysza Ponomarienko dot. obchodów 21. rocznicy odzyskania niepodległości w dn. 14 XI 1939 r.; IPN BU 185/341. \(pdf, 869.11 KB\)](#)

[Komunikat - tłumaczenie na j. polski \(pdf, 46.78 KB\)](#)